

Vladimíra PODANÁ, *Svět českokrumlovských měšťanek v letech 1500-1650*, Diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2012, 158 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Vladimíra Podaná si ve svojí diplomové práci vytkla za cíl rekonstruovat svět českokrumlovských měšťanek mezi lety 1500-1650. Jako pramen jí k tomu sloužily nejen tradiční prameny jako testamenty, svatební smlouvy a pozůstalostní inventáře, ale poměrně průkopnický i dosud téměř nevyužívané zápisy vzdání statků. Již v úvodu je přitom třeba vyzdvihnout obsáhlou pramennou základnu, z níž autorka vycházela (240 kšaftů, 8 pozůstalostních inventářů, 51 svatebních smluv a 131 vzdání statků). Značná část těchto písemností byla navíc pořízena v německém jazyce.

V úvodu svojí práce autorka svoje výzkumy zařadila do kontextu současného historického bádání a přihlásila se především ke konceptu gender history, historické antropologie a historické demografie. Následně podrobila důkladnému kritickému rozboru 4 výše zmíněné typy pramenů. Svoje poznatky přitom porovnávala s poměrně rozsáhlou literaturou, která již v této oblasti existuje, přičemž je možné konstatovat, že ve způsobu vedení těchto písemností neshledala výrazné odchylky oproti ostatním již v minulosti zkoumaným lokalitám.

Svoji pozornost věnovala Vladimíra Podaná i soudobým právním a preskriptivním spisům, které se úzce dotýkaly světa žen. Využila přitom edice soudobých zemských i městských zákoníků, detailně se zabývala i preskriptivními texty vydanými v několika edicích Janou Ratajovou a Lucií Storchovou. Čtenář se tak má možnost seznámit se soudobou normou, jež je líčena velmi podrobně a zasvěceně. Poněkud upostraněna však zůstala myšlenka, do jaké míry tyto normativní prameny a preskriptivní texty odpovídaly soudobé každodenní realitě.

Autorka se na základě výzkumu výše zmíněných pramenů pokouší v další části i o konstrukci rodin a sociálních vazeb konkrétních žen. Právě historickoantropologické pasáže těchto kapitol, jež jsou založeny na řadě původních citací z pramenů, patří k nejprínosnějším částem práce. Použité prameny také autorce umožnily alespoň zhruba přiblížit soudobou hmotnou kulturu českokrumlovských měšťanských domácností. S autorkou bych si nicméně dovolil nesouhlasit ohledně tvrzení, že v 57 % případů odkazovaly českokrumlovské měšťanky svůj majetek i osobám nepřibuzným, jež autorka označuje jako sousedy či přátele a zmiňuje také skutečnost, že se jednalo o relativně vzdálená místa v Čechách. Slovo *přítel* bylo v této době používáno pro pokrevně i nepokrevně příbuzné, podle mého v tomto ohledu záviselo vždy na konkrétním případě a my se již dnes jen stěží dopátráme skutečného stavu věci.

V závěrečné části práce se Vladimíra Podaná zabývala tehdejší složitou náboženskou situací v Českém Krumlově a zároveň rolí zbožných odkazů. Došla přitom k závěru, že oproti jiným městům odkazovala celkem malá část měšťanek svůj majetek církvím, ale naopak poměrně značné množství ve srovnání s jinými lokalitami chudým. S ohledem na koncept dobré smrti přiblížila obsah dobových tisků jezuity Františka Costera a utrakvisty Mikuláše Krupěhorského. Jako velmi zajímavé shledávám mikrohistorické přiblížení průběhu pohřbů českokrumlovských manželů Sýkorových, a to na základě dochovaných účtů.

Celkově tato poměrně rozsáhlá diplomová práce působí velmi kompaktním dojmem, přičemž ve čtenáři vyvolává řadu otázek, jež by bylo možné podrobit dalšímu výzkumu. Pochválit je potom nutné skutečnost, že je psána velmi čtivou formou, téměř bez výrazných stylistických a pravopisných prohřešků. Práci proto hodnotím bez větších výhrad známkou **výborně** a doporučuji ji k obhajobě.

V Českých Budějovicích 7. 6. 2012.

Mgr. Jaroslav Dibelka, Ph.D.